

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันนี้โลกมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วเป็นโลกยุคโลกาภิวัตน์(Globalization) ที่มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยผลักดันที่ทำให้เกิดการติดต่อสื่อสารอย่างรวดเร็ว และนำไปสู่การผสมผสานความคิด ค่านิยม ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ระหว่างมวลมนุษยชาติ และทำให้เกิดการแข่งขันในระดับนานาชาติมากขึ้น ทุกประเทศต่างพัฒนาศักยภาพของพลเมืองให้เป็นผู้ทันต่อยุคสมัย เพื่อให้ได้ทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีความสามารถที่หลากหลายการศึกษาในฐานะเป็นกลไกพื้นฐานสำคัญของการพัฒนาคนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของชาติ ทุกประเทศจึงต้องเร่งพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้สามารถเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดเวลา เพื่อให้คนไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้ ก้าวทันโลกโดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ความเป็นไทยไว้ สามารถเลือกใช้ความรู้และเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่า เหมาะสม มีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี มีความยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมจริยธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ตลอดจนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550ก : 5)

สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา พร้อมทั้งได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 49 ความว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายและในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ชี้ให้เห็นความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนให้มีคุณธรรม มีความรอบรู้อย่างเท่าทัน มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมฐานความรู้อย่างมั่นคง แนวการพัฒนาคนดังกล่าวมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ มีสมรรถนะ ทักษะ และความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต แนวทางดังกล่าว สอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น อยู่ร่วมกับผู้อื่นใน

สังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2550 : 4) และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้กล่าวถึงความหมายของการศึกษาไว้ในมาตรา 4 ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ซึ่งในมาตรา 6 ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการจัดการศึกษาว่า ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในการจัดการศึกษาให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายนั้น (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 5)

ดังนั้นเพื่อให้ประเทศไทยสามารถสร้างสัมพันธภาพกับชุมชนโลกได้อย่างทัดเทียมบนพื้นฐานของความเป็นศักดิ์ศรีและความเท่าเทียมที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่องพร้อมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันหรือความร่วมมือกับประชาคมโลกได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพหากมีการปรับเปลี่ยนและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในฐานะที่เป็นพลเรือนและเป็นพลโลกอย่างมีสมรรถนะและเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีศักยภาพในการแข่งขันที่มีคุณภาพสูงขึ้นและเลือกรับกระแสวัฒนธรรมต่างชาติ รู้เท่าทันทัดเทียมกับสากลโลก ควบคู่กับความเป็นไทย อีกทั้งกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นเพื่อการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้เท่าทันต่อสภาวะการณ์โลก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2553 : 65) ผู้บริหารจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ ที่จะชี้วัดความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์กรเพราะการบริหารการศึกษาจะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม โดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมากขึ้น ทำให้ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา ต้องปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่เพื่อบริหารจัดการการศึกษาในรูปแบบใหม่ จึงจำเป็นต้องอาศัยภาวะผู้นำที่มีคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพเข้ามาบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2550 ข : 12) ผู้บริหารจึงต้องสร้างภาวะผู้นำที่เข้มแข็งในการบริหารงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำหรือใช้ภาวะผู้นำได้อย่างเหมาะสมและเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ดีจะส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้ อย่างชัดเจนเพราะจะมีความสามารถในการใช้อิทธิพลโน้มน้าวจูงใจบุคลากรในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ตระหนักถึงความเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของงาน เกิดความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ขององค์กร นำพาให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและเกิดการพัฒนาในด้านต่างๆอย่าง

ต่อเนื่อง ผู้นำที่มีคุณลักษณะของการเป็นผู้บริหารมืออาชีพและมีภาวะผู้นำ จะทำให้เป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ (Vision) มีการกระจายอำนาจ หรือการเสริมสร้างพลังใจ (Empowering) เป็นผู้มีความคุณธรรม (Moral Agents) และมีการกระตุ้นผู้ตามให้มีความเป็นผู้นำด้วย ผู้นำหรือผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงสามารถทำให้ประสิทธิผลขององค์กรสูงขึ้น แม้ว่าสภาพการณ์ขององค์กรจะมีข้อจำกัดต่างๆเพียงใด (รัตติกกรณ์ จงวิศาล, 2551 : 106)

ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีคุณลักษณะมีความรู้ ความสามารถมีวิสัยทัศน์มีคุณธรรมจริยธรรมมีความเป็นผู้นำโดยเฉพาะเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ มีความสามารถทางการบริหารและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 53 กำหนดให้มืองค์กรวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาให้มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพมีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพรวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครูผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษาและด้วยหลักการดังกล่าวข้างต้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารการศึกษามืออาชีพจึงจะบริหารและจัดการศึกษาประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ซึ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวปฏิรูปการศึกษา มี 2 ด้านหลัก ดังนี้ 1) การจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายหลักการแนวทางการจัดการศึกษาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน 2) การบริหารการศึกษาให้เป็นไปตามแนวทางการบริหารที่กำหนดไว้ใน พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยเน้นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของหลายฝ่ายรวมทั้งบิดามารดาผู้ปกครององค์กรของรัฐและเอกชนตลอดทั้งชมรมสมาคมในสังคม นอกจากนี้ ธีระ รุญเจริญ (2550 : 72) กล่าวไว้ว่าการบริหารกิจการใดๆที่เกี่ยวกับสาธารณประโยชน์ในยุคโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะดำเนินธุรกิจต่างๆไปด้วยดีและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้บริหารองค์กรจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จ การบริหารกิจการทุกกิจการไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ ล้วนแต่ต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพ นั่นหมายความว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้บริหารมืออาชีพ จึงจะสามารถนำการปฏิรูปที่มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นหน่วยงานรับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ 26 อำเภอของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน อำเภอหนองเรือ อำเภอชุมแพ อำเภอสีชมพูอำเภอน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ อำเภอกระนวน อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเปือยน้อย อำเภอพล อำเภอแวงใหญ่ อำเภอแวงน้อย อำเภอหนองสองห้อง อำเภอภูเวียง อำเภอมีชัยบุรี

อำเภอชนบท อำเภอเขาสวนกวาง อำเภอภูผาม่าน อำเภอคำสูง อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอหนองนาคำอำเภอบ้านแฮด อำเภอโนนศิลา และอำเภอเวียงเก่า มีจำนวนสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัด จำนวน 84 โรงเรียน จำนวนผู้บริหาร 204 คน และจำนวนครู 3,520 คน ได้ดำเนินการตามแผนกลยุทธ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อมุ่งหาแนวการพัฒนาที่ยั่งยืนและมั่นคง โดยยึดหลักการพัฒนาที่เน้นคนเป็นศูนย์กลางแบบองค์รวม บนพื้นฐานของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นำพันธกิจที่ต้องทำร่วมกัน เพื่อนำไปสู่จุดมุ่งหมาย โดยเสริมสร้างการพัฒนาบนพื้นฐานของความสมดุล ซึ่งเป็นการพัฒนามนุษย์รอบด้านอย่างมีคุณภาพสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งคุณธรรม เกิดภูมิปัญญาจากการเรียนรู้และพัฒนาสภาพแวดล้อมทางสังคมให้ดำรงไว้ เพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาคน สร้างสังคมคุณธรรม และเกิดภูมิปัญญาจากการเรียนรู้อย่างยั่งยืน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. 2555 : 7)

ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จึงมีความสนใจและมุ่งประเด็นในการศึกษาเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพของสถานศึกษาซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาสถานศึกษา พัฒนาครู และส่งผลโดยตรงกับการพัฒนาผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษา ชุมชน สังคม และผู้เรียนอันเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติสืบไป

คำถามการวิจัย

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 อยู่ในระดับใด
2. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 เป็นอย่างไร
3. ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีอะไรบ้าง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพจำแนกตามเพศวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงาน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามเพศมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกัน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามวุฒิการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจำแนกตามอายุราชการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะผู้บริหารมืออาชีพแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผู้บริหารจำนวน 204 คน ครู จำนวน 3,520 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,724 คน จาก 84 โรงเรียน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นผู้บริหาร และผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 รวม 3 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาผู้บริหารโดยใช้ประชากรทั้งหมด ส่วนครู กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยสุ่มแบบแบ่งชั้นชนิดสัดส่วน (Proportional Stratified Sampling) จำแนก

ตามรายโรงเรียน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบจากตารางแสดงขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัยของศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์ และดิเรก ศรีสุโข่ คู่อำระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้กลุ่มตัวอย่างครูจำนวน 359 คน และผู้บริหารจำนวน 134 คน เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 493 คน (ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์และดิเรก ศรีสุโข่. 2555 : 150-151)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยความคิดเห็นของผู้บริหาร และครู เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

ตัวแปรต้น คือ สถานภาพของครูและผู้บริหารที่ให้ความความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้แก่

1. เพศ

- 1.1 เพศชาย
- 1.2 เพศหญิง

2. วุฒิการศึกษา

- 2.1 ปริญญาตรี
- 2.2 ปริญญาโท
- 2.3 ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ทำงาน

- 3.1 อายุราชการ ต่ำกว่า 5 ปี
- 3.2 อายุราชการ 6 - 10 ปี
- 3.3 อายุราชการ 11 - 15 ปี
- 3.4 อายุราชการ 16 - 20 ปี
- 3.5 อายุราชการ 21 ปี ขึ้นไป

ตัวแปรตาม คือ คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 6 ด้าน (วีระ ประเสริฐศิลป์. 2546 : 5-9) ได้แก่

1. การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม
2. การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ
3. การเป็นผู้นำด้านวิชาการ
4. การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ

5. การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน
6. การเป็นผู้นำด้านการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร

3. ระยะเวลาดำเนินการ

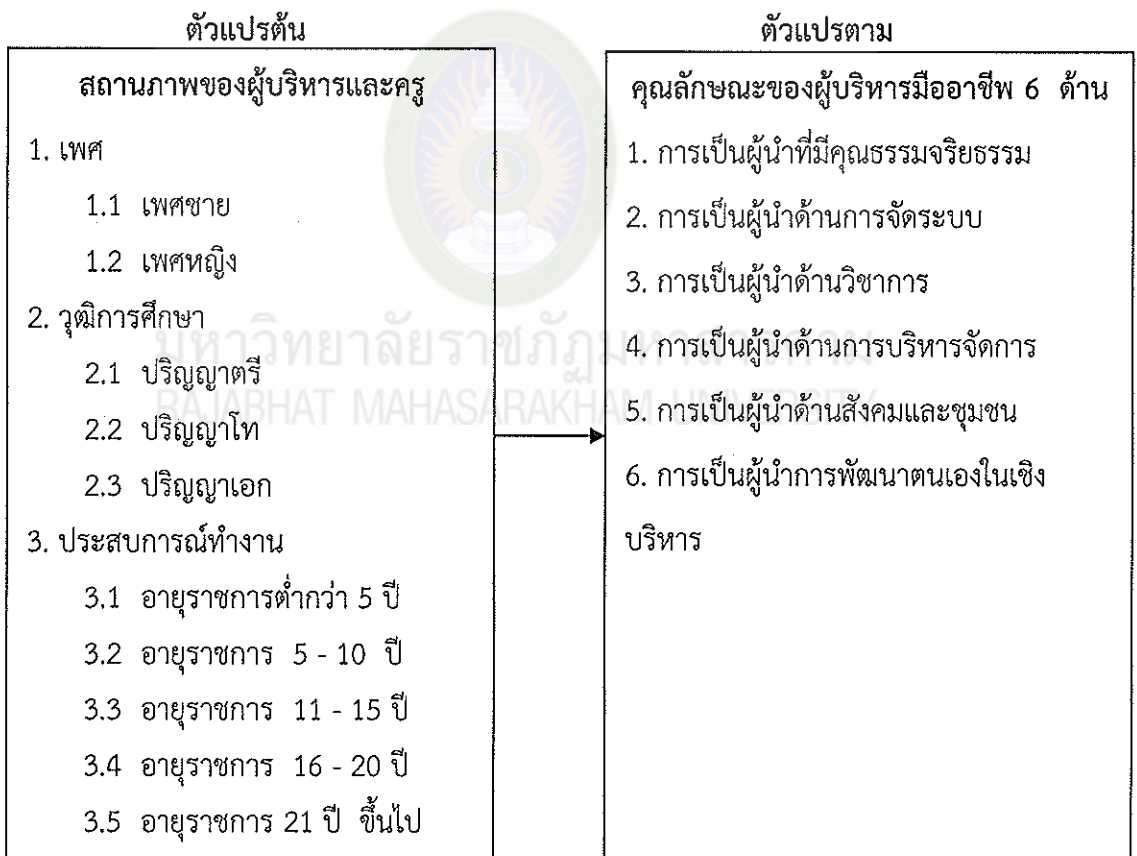
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ถึงภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2556

4. สถานที่ในการดำเนินการวิจัย

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จำนวน 84 โรงเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยมีกรอบแนวคิดดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบความคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ หมายถึง แบบอย่างพฤติกรรมหรือสิ่งที่ปรากฏให้เห็นหรือคุณลักษณะประจำตัวของผู้บริหารที่มีการใช้หลักวิชาประยุกต์กับความสามารถใช้ศิลปะควบคู่กับยุทธศาสตร์หรือหลักการต่าง ๆ ในการบริหารที่ทำให้องค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมาย เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมี 6 ด้านได้แก่

1.1 การเป็นผู้นำที่มีคุณธรรมจริยธรรม หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่บ่งบอกว่ามีคุณงามความดี เป็นแบบอย่างของผู้มีมาตรฐานทางจริยธรรมในวิชาชีพชั้นสูง ตัดสินใจในกรอบความคิดทางจริยธรรมความถูกต้องและยุติธรรมในการพิจารณาความดีความชอบมีเหตุผลและมนุษยสัมพันธ์ดี แก้ปัญหาด้วยหลักเมตตาธรรมมอบหมายงานตรงกับความรู้ความสามารถความเหมาะสมและยุติธรรม ประพฤติปฏิบัติในทางที่ไม่ขัดต่อศีลธรรมคำสั่งสอนของศาสนาและเป็นบุคคลที่เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนผู้บริหารจะไม่ตอบแทนบุญคุณผู้มีพระคุณต่อโรงเรียนโดยไม่คำนึงถึงเหตุผลว่าจะถูกต้องหรือไม่

1.2 การเป็นผู้นำด้านการจัดระบบ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการสร้างวิสัยทัศน์พัฒนาโรงเรียนชุมชนมุ่งเน้นการสอนและเปลี่ยนแปลงปรับปรุงองค์กร คิดอย่างเป็นระบบและนำความคิดรวบยอดมาสื่อสารกับคนในองค์กรให้รู้เท่าเทียมกัน วิเคราะห์ปัญหาโดยใช้เทคนิคการแก้ปัญหาและทักษะการตัดสินใจ มีความรู้ความเข้าใจในการจัดระบบสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อใช้ในการบริหารงานวางแผนกลยุทธ์ใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม นำเสนอวิสัยทัศน์สู่ชุมชนสังคมของโรงเรียน ตรวจสอบ ติดตาม และทบทวนวิสัยทัศน์ ภารกิจของชุมชนของโรงเรียน

1.3 การเป็นผู้นำด้านวิชาการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความมุ่งมั่นพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน มีความคิดริเริ่มในการนำแนวคิดหลักการใหม่ๆ มาใช้ในการกำหนดปรัชญาวิสัยทัศน์และนโยบายในการจัดการศึกษาการเรียนรู้ของครูและนักเรียนร่วมมือกับครูวางแผนและจัดหลักสูตรพัฒนาองค์การให้เป็นองค์กรใฝ่เรียนรู้ เน้นการปฏิบัติเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและริเริ่มจัดทำและใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นของนักเรียนและท้องถิ่น พัฒนาปรับปรุงและช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่ครูในการจัดกิจกรรมในการเรียนการสอนให้กับครูเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพในปัจจุบันบูรณาการกิจกรรมในการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกในการพัฒนาความก้าวหน้าในวิชาชีพ

1.4 การเป็นผู้นำด้านการบริหารจัดการ หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีการกำหนดแผนการดำเนินการและวิธีการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย บริหารจัดการ ตามหลักและกระบวนการจัดการเน้นการกระจายอำนาจนำการบริหารแบบมีส่วนร่วมมาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน จัดลำดับความสำคัญของงาน ทบทวนโครงสร้างองค์กรและระบบการจัดการ พัฒนาระบบและกระบวนการวางแผนงบประมาณ จัดทำรายงานการปฏิบัติการตาม แผนสามารถนำเทคโนโลยี มาใช้เปลี่ยนแผนปรับปรุงโครงสร้างองค์กร สร้างสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยในโรงเรียน กำหนดตำแหน่งสายงานการบังคับบัญชา ติดตามดูแลการปฏิบัติงานและ ประเมินผลงานที่ได้ลงมือปฏิบัติ

1.5 การเป็นผู้นำด้านสังคมและชุมชน หมายถึง การแสดงออกของผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีการนำจุดมุ่งหมายและนโยบายที่มีประโยชน์มาใช้สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน สร้างความมั่นคงและสร้างโอกาสทางการศึกษา นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน เป้าหมายในการบริหารโรงเรียน นำข้อเสนอแนะมาสร้างสิ่งสนับสนุนเป้าหมายและโครงการต่างๆ นำมาตรฐานคุณธรรมจริยธรรมของสังคม ชุมชนมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาและกำหนดนโยบาย เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมวางแผน ริเริ่มโครงการและสร้างวิสัยทัศน์การศึกษา ปรับปรุง การศึกษาของนักเรียน สร้างความเข้าใจบทบาทและหน้าที่ให้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐานได้อย่างถูกต้องชัดเจน ประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ของนักเรียนและโรงเรียน นำ เทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ สามารถนำชุมชนเข้ามาสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการจัดหา ทรัพยากรอุปกรณ์และการเงินมาใช้บริหารโรงเรียนนำความรู้และแนวคิดใหม่ๆ เผยแพร่สู่ชุมชน

1.6 การเป็นผู้นำการพัฒนาตนเองในเชิงบริหาร หมายถึง การแสดงออกของ ผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง และข้อจำกัดบนพื้นฐานองค์ความรู้เรื่อง ผู้นำในยุคปัจจุบัน สามารถประเมินเป้าหมายการทำงานที่นำไปสู่ความสำเร็จ สามารถ วางเป้าหมายในระยะยาวในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สร้างวิสัยทัศน์และควบคุมวุฒิภาวะ ทางอารมณ์ (EQ) ของตนเอง เข้าสังคมกับผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการบริหารอยู่เสมอ ผู้บริหารใช้ทักษะความสามารถในการบริหารเป็นประจำอยู่เสมอ

2. ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

3. ครู หมายถึง ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

4. ผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้แทนครูในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25

5. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 500 -1,499 คน

6. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 1,500-2,499 คน

7. โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ที่มีจำนวนนักเรียน ตั้งแต่ 2,500 คนขึ้นไป

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาที่บริหารจัดการการศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในระดับมัธยมศึกษาในพื้นที่ 26 อำเภอของจังหวัดขอนแก่น ได้แก่ อำเภอเมืองขอนแก่น อำเภอบ้านฝาง อำเภอพระยืน อำเภอหนองเรือ อำเภอชุมแพ อำเภอสีชมพู อำเภอน้ำพอง อำเภออุบลรัตน์ อำเภอกระนวน อำเภอบ้านไผ่ อำเภอเปือยน้อย อำเภอพล อำเภอเวียงใหญ่ อำเภอเวียงน้อย อำเภอหนองสองห้อง อำเภอภูเวียง อำเภอมีชัย อำเภอชนบท อำเภอเขาสมบวง อำเภอภูผาม่าน อำเภอซำสูง อำเภอโคกโพธิ์ไชย อำเภอหนองนาคำ อำเภอบ้านแฮด อำเภอโนนศิลา และอำเภอเวียงเก่า มีจำนวนสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสังกัดจำนวน 84 โรงเรียน จำนวนผู้บริหาร 204 คน และจำนวน ครู 3,520 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ ไปใช้ในการจัดทำนโยบายด้านบุคลากรสายบริหารกำหนดแนวทางพัฒนาและส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาให้เป็นผู้บริหารมืออาชีพที่สามารถบริหารจัดการนโยบายต่างๆสู่การปฏิบัติได้อย่างมีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษา ได้ข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารมืออาชีพ

ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เป็น
ผู้บริหารมืออาชีพ

3. ผู้บริหาร ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 25 และในโรงเรียนทั่วไปสามารถนำข้อมูลสารสนเทศที่ได้ไปเป็นแนวทางใน
การวางแผนการพัฒนาการบริหารจัดการและนำไปปรับปรุง ประยุกต์ใช้ ในการบริหารงานและ
การบริหารจัดการสถานศึกษาของตนเอง

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY